

Fundur Landssamtakanna Proskahjálpar með heilbrigðisráðherra 28. febrúar 2018.

Aðgerðir skv. þingsályktun um stefnu og framkvæmdaáætlun í málefnum fatlaðs fólks fyrir árin 2017–2021 sem snúa beint að heilbrigðisráðherra.

C.2. Innleiðing áætlunar sem unnin var á grundvelli aðgerðar í framkvæmdaáætlun í málefnum fatlaðs fólks 2012–2014 um að efla heilsugæslu til að mæta þörfum fatlaðs fólks.

Markmið: Að bæta aðgang fatlaðs fólks að heilsugæsluþjónustu með jafnræði að leiðarljósi.

Lýsing: Heilsugæslustöðvar bæti og auki þjónustu við fatlað fólk, einkum fólk með þroskahamlanir og geðræna sjúkdóma. Áhersluþættir séu að allt fatlað fólk hafi sinn heimilislækni, njóti samfellu í þjónustu og því séu boðnar reglubundnar heilbrigðis skoðanir og aðrar fyrirbyggjandi aðgerðir, svo sem skimanir og ónæmisaðgerðir. Málstjóri annist samhæfingu og eftirfylgni.

Ábyrgð: Velferðarráðuneytið.

Dæmi um samstarfsaðila: Heilsugæslan, embætti landlæknis, sveitarfélög og samtök fatlaðs fólks.

Tímabil: 2017–2021.

Kostnaður: Innan ramma.

Mælanlegt markmið: Mat fari fram í lok verkefnis út frá skilgreindum gæðaviðmiðum.

C.3. Fjölgun geðheilsuteyma.

Markmið: Að bæta geðheilsu fatlaðs fólks.

Lýsing: Þverfaglegum geðheilsuteymum félags- og heilbrigðisþjónustu, sem koma að greiningu og meðferð geðfatlaðra, verði komið á í öllum landshlutum og fjölgað á höfuðborgarsvæðinu, sbr. aðgerð A.2 í stefnu og aðgerðaáætlun í geðheilbrigðismálum til fjögurra ára. Teymin vinni á grundvelli þarfagreiningar og eftir hugmyndafræði valdeflingar með þarfir geðfatlaðra í huga. Ráðgjöf geðsviðs Landspítala við þennan hóp fyrir allt landið verði eflað. Þekking fagstétta á þörfum þessa hóps verði eflað og meðferðarúrræði þróuð.

Ábyrgð: Velferðarráðuneytið.

Dæmi um samstarfsaðila: Heilsugæslan, Landspítali, Sjúkrahúsið á Akureyri, félagsþjónusta og samtök fatlaðs fólks.

Tímabil: 2017–2020.

Kostnaður: Sjá kostnaðarmat í tillögu til þingsályktunar um stefnu og aðgerðaáætlun í geðheilbrigðismálum, sbr. þskj. 405 á 145. löggjafarþingi.

Mælanlegt markmið: Geðheilsuteymi hafi tekið til starfa í öllum landshlutum árið 2020.

C.4. Geðsvið sjúkrahúsa veiti sérhæfða geðheilbrigðisþjónustu fyrir fatlaða einstaklinga með flókna og samsetta greiningu.

Markmið: Að fatlað fólk hafi aðgang að sérhæfðri geðheilbrigðisþjónustu.

Lýsing: Stofnaður verði starfshópur til að skoða hvernig eigi að byggja upp sérhæfða þekkingu innan geðsviðs Landspítalans og geðdeildar Sjúkrahússins á Akureyri til að unnt verði að veita einstaklingum með þroskahömlun og/eða einhverfu geðheilbrigðisþjónustu. Eitt af verkefnum

hópsins verði að skoða og leggja mat á þörf fyrir sérhæfðar deildir sem geti sinnt einstaklingum með þroskahömlun og geðræna erfiðleika, einhverfum einstaklingum með þroskahömlun og einstaklingum með framheilaskaða. Tillögur innihaldi kostnaðarmat við að hrinda verkefninu í framkvæmd.

Ábyrgð: Velferðarráðuneytið.

Dæmi um samstarfsaðila: Landspítalinn, Sjúkrahúsið á Akureyri, Greiningar- og ráðgjafarstöð ríkisins, sveitarfélög, heilsugæslan og samtök fatlaðs fólks.

Tímabil: 2017–2018.

Kostnaður: Tillögugerð innan ramma.

Mælanlegt markmið: Tillögur liggi fyrir.

C.5. Komið verði á sérhæfðu meðferðarúrræði fyrir fatlað fólk með fíknivanda.

Markmið: Að fatlað fólk með fíknivanda eigi vól á sérhæfðum meðferðarúrræðum.

Lýsing: Starfshópur skilgreini þörf á forvarnar- og meðferðartilboðum fyrir fólk með ólíkar þarfir, svo sem fólk með geðfötlun og/eða þroskahömlun. Hópurinn komi með tillögur um forvarnar- og meðferðartilboð fyrir fatlað fólk með fíknivanda og hvernig bæta megi aðgengi fyrir skyn- og hreyfihamlaða að meðferðarstofnunum. Tillögur innihaldi einnig áætlun um fræðslu fyrir meðferðaraðila til að geta mætt þörfum þessa hóps sem og kostnaðarmat við að hrinda verkefninu í framkvæmd.

Ábyrgð: Velferðarráðuneytið.

Dæmi um samstarfsaðila: SÁÁ, Róttin, geðdeild Landspítala, aðrir meðferðaraðilar, Reykjavíkurborg, Greiningar- og ráðgjafarstöð ríkisins og samtök fatlaðs fólks.

Tímabil: 2018.

Kostnaður: Tillögugerð innan ramma.

Mælanlegt markmið: Tillögur liggi fyrir.

D.3. Fræðsluefni og kynningaráætlanir fyrir heilbrigðisstarfsfólk.

Markmið: Að auka þekkingu heilbrigðisstarfsfólks á fötlun.

Lýsing: Fyrirliggjandi fræðsluefni sem unnið var samkvæmt aðgerð E.3 í framkvæmdaáætlun 2012–2014 verði lagað að þörfum starfsfólks heilbrigðisþjónustu. Niðurstöður könnunar um heilbrigði fatlaðs fólks, sem unnin var í samræmi við framkvæmdaáætlun 2012–2014, verði höfð til hliðsjónar við aðlögunina. Áhersla verði lögð á ólíka fötlun og viðhorf gagnvart fötluðu fólki, samskiptaleiðir og nálgun varðandi þjónustu við fatlað fólk og heilsutengdar þarfir. Starfshópur skipaður fulltrúum faghópa og fulltrúum fatlaðs fólks komi að samningu efnisins. Fræðsluefni verði aðgengilegt á netinu.

Ábyrgð: Velferðarráðuneytið.

Dæmi um samstarfsaðila: Embætti landlæknis, Greiningar- og ráðgjafarstöð ríkisins og samtök fatlaðs fólks.

Tímabil: 2017.

Kostnaður: 2 millj. kr.

Mælanlegt markmið: Fræðsluefni liggi fyrir.

D.5. Aukin þekking og skilningur heilbrigðisstarfsfólks á þörfum fatlaðs fólks.

Markmið: Að áhersla sé lögð á málefni fatlaðs fólks í námi heilbrigðisstétta.

Lýsing: Skoðað verði hvernig bæta megi menntun heilbrigðisstétta með það að markmiði að auka færni og skilning þeirra. Komið verði á samtali milli menntastofnana, mennta- og menningarmálaráðuneytisins og velferðarráðuneytisins til að vekja nemendur til meðvitundar og auka fræðslu um málefni fatlaðs fólks. Tekið verði mið af samningi Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks og hann látinn endurspeglast í allri kennslu er varðar málaflokkinn.

Ábyrgð: Velferðarráðuneytið.

Dæmi um samstarfsaðila: Mennta- og menningarmálaráðuneytið, menntastofnanir sem sjá um kennslu á heilbrigðisvísindasviði, Greiningar- og ráðgjafarstöð ríkisins og samtök fatlaðs fólks.

Tímabil: 2017–2020.

Kostnaður: Innan ramma.

Mælanlegt markmið: Námsefni verði skoðað með tilliti til umfjöllunar um fötlun.

G.7. Bætt þjónusta við fatlað fólk með aðstoð hjálpartækja og tæknitengdra lausna.

Markmið: Að lífsgæði fatlaðs fólks aukist og fjármunir nýtist betur.

Lýsing: Við mat og skipulagningu þjónustu við fatlað fólk verði kannað hvort hjálpartæki og tæknitengdar lausnir styðji við framkvæmd þjónustunnar. Starfsfólk sveitarfélaga og heilsugæslu með þekkingu á hjálpartækjum meti þörf fyrir hjálpartæki og sæki um til Hjálpartækjamiðstöðvar Sjúkratrygginga Íslands og eftir atvikum Þjónustu- og þekkingarmiðstöðvar fyrir blinda, sjónskerta og daufblinda einstaklinga og Heyrnar- og talmeinstöðvar Íslands, í samvinnu við hinn fatlaða einstakling og eftir atvikum fjölskyldu hans. Fyrirgreindir aðilar úthluti hjálpartækjum og tæknitengdum lausnum á grundvelli umsókna. Hjálpartækjamiðstöðin veiti fræðslu um reglur og umsóknarferli sem gilda um hjálpartæki sem og fræðslu og leiðbeiningar um hjálpartæki og samninga sem eru í gildi hverju sinni. Starfsfólk sveitarfélaga og heilsugæslu annist endurmat eftir þörfum og eftirfylgni til að hjálpartæki komi að sem bestum notum.

Ábyrgð: Sjúkratryggingar Íslands.

Dæmi um samstarfsaðila: Styrktarfélag lamaðra og fatlaðra, Grensásdeild, Reykjalundur, heilsugæslan, sveitarfélög, Þjónustu- og þekkingarmiðstöð fyrir blinda, sjónskerta og daufblinda einstaklinga, Heyrnar- og talmeinstöð Íslands, Samskiptamiðstöð heyrnarlausra og heyrnarskertra, Greiningar- og ráðgjafarstöð ríkisins, Endurhæfing – þekkingarsetur og samtök fatlaðs fólks.

Tímabil: 2017–2021.

Kostnaður: Innan ramma.

Mælanlegt markmið: Aukið samstarf þjónustuaðila og Hjálpartækjamiðstöðvar Sjúkratrygginga Íslands, Þjónustu- og þekkingarmiðstöðvar fyrir blinda, sjónskerta og daufblinda einstaklinga og Heyrnar- og talmeinstöðvar Íslands.

Proskahjálp, 28. feb. 2018